

ДОКЛАД

с информация за нови и актуализирани мерки, в отговор на Препоръката на Съвета от 2023 г., относно Националната програма за реформи на България за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма (КП) на България (2023-2026 г.), и на отчетна таблица - Приложение № 1 към актуализираната Национална програма за реформи на България за 2023 г.

Настоящият доклад включва информация за предложени нови и актуализирани мерки в отговор на Препоръката на Съвета от 2023 г., относно Националната програма за реформи (НПР) на България за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма (КП) на България (2023-2026 г.). Докладът е изготвен в изпълнение на т. 9 от Решение № 667 на Министерския съвет от 14 септември 2021 г. (изм. с РМС № 90 от 1.02.2023 г.) за определяне на механизъм за координация и наблюдение на структурни реформи в рамките на Европейския семестър.

На 24 май тази година ЕК публикува своето предложение за специфични препоръки (СП) на Съвета към държавите членки, които след това бяха одобрени на 14 юли на заседание на Съвет по икономически и финансови въпроси, като за България препоръките са три и насърчават постигането на разумна средносрочна фискална позиция, отчитат контекста на изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост, както и осигуряване на подкрепа за предоставяне и придобиване на умения и компетенции, необходими за екологичния преход. С оглед на това и през тази година СП са с по-общ характер, по-целенасочени и по-малко предписателни.

I. Нови мерки в отговор на специфичната препоръка на Съвета на ЕС от 2023 г.:

- За адресиране на СП 1 „Да прекрати постепенно действащите спешни мерки за енергийна подкрепа, като използва свързаните с това икономии за намаляване на бюджетния дефицит през 2023 и 2024 г. Ако нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа — да гарантира, че тези мерки са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия. Да осигури разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи през 2024 г. до не повече от 4,6 %. Да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по МВУ и другите фондове на ЕС се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. За периода след 2024 г. — да продължи да следва средносрочна фискална

стратегия за постепенна и устойчива консолидация, съчетана с инвестиции и реформи, водещи до по-висок устойчив растеж, с цел постигане на разумна средносрочна фискална позиция.“:

- мярка, свързана с операция „Подкрепа за уязвими домакинства – SAFE“ има за цел уязвими семейства/домакинства да бъдат компенсирани за високото ниво на инфлация, вследствие на ръста в цените на петрола, газа и електричеството в резултат от военната агресия на Русия в Украйна с цел посрещане на повишените разходи за потребление на енергия.
- мярка, свързана с операции „Дигитални умения“, „Започвам работа – Обучения“, „Квалификация, умения и кариерно развитие на заети лица“ по линия на Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) 2021-2027 г. в подкрепа придобиването на умения и компетенции в контекста на цифровия преход има за цел да осигури възможности за обучения за придобиване на дигитални умения.
- мярка „Изграждане, укрепване и развитие на капацитет и повишаване на осведомеността и популяризиране на възможностите в областта на данните“ и нейната цел е свързана с изграждане на капацитет на организациите от публичния сектор за работа, управление и анализ на данни в националната екосистема, в т.ч. организациите, отговарящи за функционирането на секторни пространства на данни, за обезпечаване работата на компетентните органи и другите организации съгласно Акта за управление на данните (Регламент (ЕС) 2022/868). Мярката е одобрена от Комитета за Наблюдение на Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ (ПНИИДИТ) на 11.07.2023 г.
- мярка „Изграждане на обучителен център като елемент от националната система за киберсигурност (CS 1)“ цели надграждане и увеличаване на наличните ресурси и изграждане на нови елементи от екосистемата на киберсигурността чрез изграждане на център за провеждане на обучения свързани с информационна сигурност, повишаване на осведомеността, компетентностите и механизмите за контрол и управление на инциденти, със съответната техническа платформа за симулация на комплексни дейности по кибератаки и защиты, и с развитие на стимулираща среда за изследвания и иновации в областта на киберсигурността.

- мярка „Изграждане на централните компоненти на национална система за киберсигурност (CS 1)“ има за цел да бъде повишено нивото на защита от киберзаплахи.
 - мярка „Пилотно укрепване на капацитета на три Национални компетентни органа и три секторни екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност към тях (CS 3)“ има за цел да подобри националния капацитет в киберсигурността и да се адаптират националните компетентни органи и секторните екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност към постоянно променящите се рискове и заплахи за мрежовата и информационна сигурност.
 - мярка „Изграждане на елементи от система за киберзащита на споделените информационни ресурси – Етап I (CS 5)“ предвижда финансиране на етап I от изграждането на защитено споделено информационно пространство на електронното управление– като мярка за въвеждане на система за киберзащита на споделени информационни ресурси за електронно управление в администрацията за по-ефективна екосистема на киберсигурност.
 - мярка „Предоставяне подкрепа на предприятията по линия на Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ)“ има за цел да осигурява на подкрепа по линия на ПНИИДИТ за изграждане на национална мрежа от Европейски цифрови иновационни хъбове и развитие на капацитета на избраните национални цифрови и иновационни хъбове за предоставяне на услуги в областта на дигиталните и зелените технологии за малки и средни предприятия и за публични организации за техните неикономически дейности.
- За адресиране на СП 2 „Да осигури ефективна управленска структура и да подсили административния капацитет, за да се даде възможност за бързо и стабилно изпълнение на плана ѝ за възстановяване и устойчивост. Да завърши бързо главата за REPowerEU с цел бързо започване на изпълнението ѝ. Да пристъпи към бързо изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при тясно взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост.“ няма предложени нови и/или актуализирани мерки.

➤ За адресиране на СП 3 „Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и внос на изкопаеми горива чрез ускоряване на разработването на възобновяеми енергийни източници и да разнообрази източниците и пътищата за доставка на газ чрез увеличаване на взаимните връзки със съседните държави. Да увеличи усилията за намаляване на търсенето на енергия чрез повишаване на енергийната ефективност в промишлеността и в частния и публичния сграден фонд. Да насърчава нови устойчиви решения в централното районно отопление.“ :

- мярка „Нови умения“ е операция по ПРЧР 2021-2027 г. за подкрепа на човешките ресурси на предприятията за преодоляване на динамичните промени в производствата и за осъвременяване на знанията и уменията на заетите лица, вкл. тези в риск от загуба на работа, поради реструктуриране, закриване на неекологични дейности и др.

II. Актуализирани мерки в отговор на специфичната препоръка на Съвета на ЕС от 2023 г.

- мярка „Съкращаване срока на освобождаването от акциз на определени енергийни продукти“ е с намален срок за прилагане. От предложеното съкращаване на срока на действие на мярката в проекта на бюджет са включени допълнителни приходи в размер на 77,2 млн. лв. за 2023 г., в т.ч. 64,3 млн. лв. приходи от акцизи и 12,9 млн. лв. от ДДС, 185,2 млн. лв. за 2024 г. и 92,6 млн. лв. за 2025 г.